การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

การดำเนินงานโครงการสนับสนุนต่อยอดกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้ สารเคมีทางการเกษตร ในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรชานี

The Operations of the Project of Supporting Farmer Group for Continuing of Organic Substance Utilization to Reduce Chemicals Substance in Agriculture in Nong Saeng District of UdonThani Province

รณยุทธ สมบึงกลาง (Ronnayut Sombuengklang)*จินดา ขลิบทอง (Jinda Khlibtong)***
พรชลีย์ นิลวิเศษ (Pornchulee Nilvises)***

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานด้านสังคมเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่ม เกษตรกร (2) การดำเนินงานโครงการสนับสนุนต่อขอดกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร

ประชากรในการศึกษา คือ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสนับสนุนต่อขอดกลุ่มเกษตรกรใช้ สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 754 คน โดยใช้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 262 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้ แบบสอบถาม วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิตพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า (1) สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ส่วนมากเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45.52 ปี จบการศึกษาชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 13.35 ไร่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.51 คน มีรายได้เฉลี่ย 7,536 บาทต่อเดือน มีโทรทัศน์เป็นสื่อในการติดตามข่าวสารในครอบครัว และมีหอ กระจายข่าวไว้เพื่อเป็นสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลในชุมชน (2) สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการ คำเนินงานโครงการสนับสนุนต่อยอดกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทุกด้านได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร ด้านขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านบุคลากร/เจ้าหน้าที่ และด้านผลการดำเนินงาน (3) ปัญหาของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรอยู่ในระดับปัญหาปานกลาง คือ ด้าน การรวมกลุ่ม และ ด้านการเข้าร่วมโครงการ ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาน้อย คือ ด้านหลังการเข้าร่วมโครงการและ ด้านการนำไปใช้ (4) ข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ คือสมาชิกกลุ่มเกษตรกรควรมีความตรงต่อ เวลา มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น หาแนวทางการพัฒนากลุ่มร่วมกัน และควรมีการจัดไปศึกษาดูงานแปลง เรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้ ที่ประสบความสำเร็จแล้ว

คำสำคัญ : สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี การคำเนินงานโครงการ การสนับสนุนต่อยอด

^{*} นักสึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณทิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

^{**} รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสโขทัยธรรมาธิราช

^{***} รองศาสตราจารย์คอกเตอร์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3

The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to study (1) fundamental socio-economic circumstance of farmer group members (2) operations of Topping up Support Project by farmer group members using organic substance for reducing the use of agricultural chemical substance (3) problems and suggestions of farmer group members using organic substance for reducing the use of agricultural chemical substance.

Population in this study was a number of 754 members of farmer groups using organic substance who joined the topping up support project for reducing the use of agricultural chemical substance in Nong Saeng District, Udorn Thani Province. By simple random sampling, a number of 262 samples were selected. Data collected was conducted by questionnaires. Data was analyzed by computer programs and statistics employed were frequency, percentage, minimum, maximum, mean, standard deviation and descriptive statistics.

Research results were found as follows. (1) Most of the farmer group members were male with the average age at 45.52 years. They completed higher primary level (Prathom 6) and farming was their main occupation. Their average occupied area was 13.35 rai. Their average number of household member was 3.51 persons having the average income 7,536 baht/month with television as media to keep up with current news in their family and public relation tower as the community media to disseminate news. (2) Opinion of the farmer group members towards operations of Topping up Support Project by farmer group members using organic substance for reducing the use of agricultural chemical substance was strongly agreed at every level namely knowledge/understanding of farmers, operation steps, personnel/staff and achievement of the operations. (3) Their problems at medium level were group forming, participation in the Project while their problems at low level included post-project participation and how to use. (4) Suggestions from most of them were farmer group members should be punctual, take participation, express their views, try to explore development guidelines for the groups together. Also it was suggested a study visit be organized for farmer group members to learn from successful patches and observe learning centers achievements.

Keywords: Farmer Groups Members, Organic Fertilizer, Chemical Fertilizer, Operations, Topping up Support